

СПІЛЬНА ПОЗИЦІЯ

Консорціуму PULSE з нагоди Конференції з відновлення України
2026 року, Гданськ

Локалізація відновлення в Україні:

від гуманітарного партнерства до лідерства у сталому відновленні.

Протягом останніх чотирьох років Україна стала одним із найважливіших випробувальних майданчиків для локалізації гуманітарного реагування. Українські організації громадянського суспільства продемонстрували свою здатність надавати масштабну допомогу, впливати на політики, ефективно координувати свою діяльність з державними установами та керувати дедалі складнішими програмами. Локалізація гуманітарної діяльності принесла помітні здобутки в участі, впливі на політики, доступі до фінансування та справедливому фінансуванні, що свідчить про важливий перехід від консультацій до впливу¹.

Водночас, **відновлення України досі не є локалізованим.**

Потреби України на відбудову та відновлення протягом наступного десятиліття вимагатимуть 588 мільярдів доларів США², причому найбільші інвестиційні потреби зосереджені в транспорті, енергетиці, житлі, торгівлі та сільському господарстві. Фінансування відновлення переважно здійснюється Європейським Союзом та його державами-членами, Групою Світового банку, Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейським інвестиційним банком (ЄІБ), урядами країн Великої сімки та іншими міжнародними фінансовими установами, що координуються через Платформу донорів для України.

Однак, на відміну від гуманітарних донорів, **більшість учасників процесу відновлення та розвитку досі не співпрацюють систематично безпосередньо з українськими організаціями громадянського суспільства**. Це створює зростаючий розрив між українськими неурядовими організаціями, які продовжують стикатися з принципово різними моделями партнерства, можливостями фінансування та простором для прийняття рішень, працюючи в рамках гуманітарної та відновлювальної діяльності.

¹ Гуманітарна консультативна група, [Базовий рівень локалізації для України: Звіт про прогрес за 2025 рік](#)

² Світовий банк, Уряд України, Європейський Союз, Організація Об'єднаних Націй, [П'ята експрес-оцінка збитків та потреб \(RDNA5\)](#)

Відновлення в Україні залишається значною мірою орієнтованим на фізичну інфраструктуру, будівництво, закупівлі та ремонт, які переважно здійснюють державні підприємства та міжнародні установи. Хоча ці інвестиції є важливими, самі по собі вони недостатні. Відремонтоване шкільне укриття, безбар'єрна адміністративна будівля, відновлений громадський центр або модернізований медичний заклад досягають бажаного ефекту лише тоді, коли люди активно користуються ними та отримують від них користь.

Тому «м'які» соціальні компоненти відновлення є так само важливими. Залучення громади, поширення інформації, підвищення обізнаності, ініціативи соціальної згуртованості, підтримка психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, участь молоді, підтримка вразливих груп, програми забезпечення засобів до існування та економічний розвиток громад – все це необхідно для перетворення інвестицій у інфраструктуру на змістовні та стійкі результати. Однак ці види діяльності часто гублять між потоками гуманітарного фінансування та фінансування відновлення, незважаючи на загальну підтримку нехус-підходу до гуманітарної допомоги та розвитку.

Водночас, органи місцевого самоврядування по всій Україні працюють під надзвичайним тиском через вимоги воєнного часу, переміщення населення, нестачу робочої сили та розширення обов'язків щодо відновлення. Дефіцит робочої сили став однією з визначальних проблем відновлення в Україні, впливаючи як на охорону здоров'я, освіту, соціальні послуги, так і на місцеве управління. Українські експерти з відновлення оцінюють, що до 2030 року країна може зіткнутися з дефіцитом до 4,5 мільйона працівників³, тоді як роботодавці в усіх секторах вже повідомляють про значні труднощі з набором кваліфікованого персоналу. Ці обмеження неминуче впливають на здатність муніципалітетів забезпечувати залучення громади, соціальну інтеграцію, психічне здоров'я, засоби до існування та інформаційно-просвітницькі послуги, що роблять інвестиції у відновлення сталими.

У цьому контексті **українські неурядові організації мають унікальну можливість доповнювати державні установи та міжнародних гравців**. Вони володіють довірою громади, знанням контексту, технічною експертизою та операційною гнучкістю, що дозволяє їм охоплювати вразливі групи населення, мобілізувати участь громади та надавати послуги, що гарантують, що інвестиції у відновлення матимуть тривалий соціальний вплив. Багато українських неурядових організацій вже продемонстрували свою здатність працювати у великих масштабах, координувати свою діяльність з місцевою владою, керувати складними вимогами донорів щодо дотримання вимог та реалізовувати інтегровані програми в гуманітарному секторі, секторі відновлення та розвитку.

Роль уряду України як на національному, так і на місцевому рівнях залишається незамінною. Урядові інституції несуть кінцеву відповідальність за визначення пріоритетів, забезпечення підзвітності та підтримку інвестицій у відновлення в довгостроковій перспективі. Однак, хоча координація між урядом і громадянським

---

³ [Міністерство економіки України повідомляє про нестачу кадрів у всіх секторах та 8 мільйонів економічно неактивних українців](#)

суспільством значно зміцнилася в рамках гуманітарного реагування, управління відновленням часто характеризується односторонньою взаємодією та «кулуарними» домовленостями. Організації громадянського суспільства часто запрошують надавати дані та технічні рекомендації, проте вони залишаються виключеними з процесів прийняття стратегічних рішень, механізмів управління та можливостей фінансування.

Прогрес, досягнутий у локалізації гуманітарного реагування, демонструє, що альтернативні моделі не є теоретичними – вони вже існують. Перший національний консорціум PULSE доводить, що **масштаб, охоплення та ефективність гуманітарної допомоги в Україні були б неможливими без українських організацій громадянського суспільства**. Однак зусилля з відновлення ще не пройшли подібну трансформацію. Хоча з українськими організаціями регулярно проводять консультації, вони залишаються недостатньо представленими у фінансуванні відновлення та системах управління ним. Як наслідок, багато інвестицій у відновлення ризикують призвести до створення інфраструктури без інклюзивності, будівель без послуг та відбудови без участі громади.

Проекти, розроблені без суттєвої участі місцевого громадянського суспільства, мають менше шансів охопити маргіналізовані групи, відповідати місцевим пріоритетам або генерувати сталі результати.

Тому ми закликаємо донорів з питань відновлення та розвитку, міжнародні фінансові установи та урядових стейкхолдерів підтримати логіку, яка вже довела свою успішність у гуманітарному реагуванні, на процеси відновлення України. Ми закликаємо:

- Збільшити пряме фінансування українських організацій громадянського суспільства як самостійних суб'єктів відновлення;
- Створити механізми фінансування, що підтримують як інфраструктуру, так і заходи з відновлення на рівні громад;
- Інвестувати в довгострокові моделі партнерства між урядом, громадянським суспільством та бізнесом, які виходять за рамки консультацій та забезпечують спільне планування, впровадження, моніторинг та підзвітність;
- Створити змістовні можливості для участі українських неурядових організацій в процесах управління відновленням, визначення пріоритетів та розподілу ресурсів;
- Адаптувати зобов'язання та принципи локалізації, які посилили гуманітарне реагування, до реалій програм відновлення та розвитку.

Локалізована програма відновлення може спиратися на досягнення гуманітарного реагування та забезпечити не лише ефективне здійснення інвестицій, але й приналежність, підтримку та значущу участь громад, яким вони призначені.

БФ «Право на захист»

Міжнародний благодійний фонд «Карітас Україна»

ГО «Дівчата»

БО «БФ "Голоси дітей»

ГС «Ліга сильних»

ГО «Проліска»

БО «БФ «Допомагаємо Виїхати»

«The HALO Trust Ukraine »